

Izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC v letu 2012

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se kot regijski predstavnik intenzivno pripravlja na prvo presojo postopkov izvajanja regijske certifikacije PEFC. Prva presoja KGZS s strani certifikacijskega organa je predvidena za januarja v letu 2013. Presoja bo potekala hkrati z nacionalno potrditvijo oziroma akreditacijo certifikacijskega organa. Upamo, da bo certifikacijski organ uspešno preстал akreditacijo, KGZS pa presojo, s čimer bo regijska certifikacija gozdov PEFC tudi dejansko zaživelá. Tako bo KGZS in s tem avtomatično tudi v regijsko certifikacijo vključeni lastniki gozdov pridobila dolgo pričakovan certifikat za trajnostno gospodarjenje z gozdovi. Vse več je namreč lastnikov gozdov, od katerih kupci zahtevajo certifikat, da je les pridobljen iz trajnostno gospodarjenih gozdov

Strokovno izobraževanje na temo certifikacije gozdov in izvora sledljivosti lesa PEFC

Že konec leta 2011 je KGZS sklenila pisni sporazum z Zavodom za gozdove o sodelovanju na področju certifikacije gozdov PEFC in vzpodbujanja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi. Podobne sporazum je bil dogovorno sklenjen tudi z Kmetijsko svetovalno službo in Zvezo lastnikov gozdov. Za vse te in ostale zainteresirane je KGZS v februarju 2012 organizirala strokovno izobraževanje na temo certifikacije gozdov in izvora sledljivosti lesa, ki se ga je udeležilo 109 udeležencev. Tudi v naslednjih letih KGZS načrtuje izvedbo vsaj enega takega dogodka.

Vzpostavitev računalniške baze pristopnikov

Za potrebe vodenja baze podatkov lastnikov gozdov, ki so vstopili v regijsko certifikacijo gozdov PEFC je KGZS vzpostavila računalniško aplikacijo. V ta računalniški program se vnese vse zahtevane podatke o lastnikih, ki so se izjavili za vstop v regijsko certifikacijo gozdov PEFC. Iz teh evidenc lahko povzamemo, da je k regijski certifikaciji gozdov do sedaj pristopilo 314 lastnikov gozdov, ki posedujejo nekaj več kot 9300 ha gozda na 4387 parcelah. Največ pristopnikov je iz osrednje Slovenije in Podravja, najmanj pa s Primorske, Notranjske in Prekmurja. Veliko prijav je prispelo nepopolnih. Če je le bilo mogoče, smo jih sami dopolnili, v nasprotnem primeru smo prijavitelje pozvali k dopolnitvi izjave. Največ nedoslednosti pri izpolnjevanju Izjave o vstopu je bilo pri vpisu solastniških deležev po posameznih parcelah in podpisovanju Izjave o vstopu. Vsak lastnik mora namreč prostovoljno vstopiti k regijski certifikaciji gozdov PEFC, kar velja tudi za lastnike solastniškega deleža, ne glede na to ali živijo v skupnem gospodinjstvu ali ne. V primeru, da so bili v Izjavi o vstopu navedeni podatki o solastnikih in solastniški deleži, smo v Seznam pristopnikov vpisali samo tiste lastnike gozdov, ki so Izjavo tudi podpisali. V primeru, da v izjavi ni bila izpolnjena rubrika glede solastniških deležev, smo vlogo dopolnili s podatki iz elektronske zemljiške knjige.

Vse, ki se nameravate prijaviti v regijsko certifikacijo PEFC, naprošamo, da Izjavo o vstopu v sistem regijske certifikacije gozdov PEFC skrbno preberete in jo v celoti izpolnite z vsemi zahtevanimi podatki, da ne bi prišlo do kakršnih koli zapletov in dodatnega dela. Vse solastnike, ki boste navedeni v izjavah, pa naprošamo, da se pod izjavo tudi podpišete, ker bomo v regijsko certifikacijo gozdov PEFC vključili samo podpisane lastnike gozdov, ki so na ta način potrdili prostovoljni vstop v sistem.

Kontrola trajnostnega gospodarjenja z gozdovi

KGZS mora kot regijski predstavnik me drugim nadzorovati izvajanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri lastnikih gozdov, ki so vključeni v regijsko certifikacijo gozdov PEFC. Zato je KGZS v letu 2012 izvedla kontrolo trajnostnega gospodarjenja z gozdovi pri 16 pristopnikih, ki so bili naključno izbrani po velikostnih razredih za gozdno posest. Pri kontroli se je najprej obiskalo pristojno krajevno enoto Zavoda za gozdove Slovenije, ki razpolaga z načrti in evidencami za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, in se seznanilo z podatki o gospodarjenju z gozdom in posebnostmi za konkretno gozdno posest. Nato se je obiskalo še lastnika gozda oziroma upravljavca, pri čemer se je pregledalo dokumentacijo o gospodarjenju z gozdno posestjo in gozdno posest, izpolnilo vprašalnik glede trajnostnega gospodarjenja z gozdom ter napisalo Zapisnik o skladnosti izvajanja zahtev trajnostnega gospodarjenja z gozdovi z določili slovenske sheme za certifikacijo gozdov. Ker je izvajanje večine del za trajnostno gospodarjenje z gozdovi že pod budnim očesom Zavoda za gozdove Slovenije, smo pri nadzoru malo več poudarka dali varnemu delu v gozdu, usposobljenosti lastnikov, ki sami delajo v gozdu, njihovi opremljenosti z zaščitnimi sredstvi ter načinu najemanja delavcev, ki so nudili konkretne gozdarske storitve. Predvsem nas je zanimalo, če so lastniki, ki sami delajo v gozdu, ustrezno usposobljeni in imajo tečaje iz varnega dela v gozdu, NPK ali formalno gozdarsko izobrazbo, če so ustrezno opremljeni z zaščitnimi sredstvi (čelada, gozdarski čevlji z zaščitno kapico, protivrezne hlače, rokavice,) in jih pri delu v gozdu tudi pravilno uporabljajo. Pri tistih lastnikih gozda, ki pa jim dela v gozdu izvajajo drugi, nas je predvsem zanimalo na kakšen način najemajo gozdne delavce oziroma so z njimi sklenili tudi ustrezne pogodbe.

Zaključne ugotovitve pri kontroli trajnostnega gospodarjenja z gozdovi

Po naših ugotovitvah so se do sedaj vključili v sistem regijske certifikacije gozdov PEFC lastniki gozdov, ki skladno z gozdarskimi načrti in odločbami Zavoda za gozdove zgledno gospodarijo s svojim gozdom. Vsi, ki smo jih kontrolirali in v svojem gozdu večino del opravijo sami, tudi sodelujejo z Zavodom za gozdove pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov in označevanju dreves za posek. Z izjemo ene lastnice ob kontroli nobeden ni imel izdelanega posestnega načrta za svojo gozdno posest. Ali drugače povedano. Lastniki niso natančno vedeli koliko lahko letno posekajo na svoji gozdni posesti in katera dela morajo nujno opraviti za doseg ciljev iz gozdnogojitvenega načrta.

Razen enega lastnika imajo vsi lastniki ali upravljavci gozdov, ki so bili kontrolirani in sami delajo v gozdu, opravljen tečaj iz varnega dela z motorno žago. Nekateri so pridobili tudi NPK za sekača, traktorista in gojitelja in se profesionalno ukvarjajo z gozdarstvom. Več kot polovica jih, če le morejo, obiskuje vse tečaje ZGS, ne samo tiste glede varnega dela v gozdu.

Pri kontroli so bili vsi, ki sami delajo v gozdu, ustrezno opremljeni z zaščitnimi sredstvi. Le njihova uporaba, predvsem varnostne čelade, ni vedno dosledna.

Omenimo naj še, da je pri lastnikih, ki se za delo v gozdu poslužujejo druge delovne sile, najobičajnejša oblika medsosedska pomoč, ko jim dela v gozdu opravijo sorodniki ali prijatelji oziroma jim izvedejo samo posamezna opravila, npr. spravilo lesa. Tisti, ki najamejo profesionalne delavce pa imajo z njimi sklenjene pogodbe, katere pa po besedah kontroliranih lastnikov profesionalni delavci neradi sklenejo.

Priporočila za izboljšanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi:

1. Lastniki gozdov ali njihovi upravitelji bi se morali pogosteje udeleževati dogodkov s področja gozdarstva in nadgraditi svoje znanje, tako glede varnega dela v gozdu kot tudi ostalih elementov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi.

2. Ustrezno zaščitno opremo je potrebno dosledno uporabljati skladno z navodili proizvajalca.

3. Pri večjih gozdnih lastnikih priporočamo izdelavo posestnega načrta z namenom gospodarnejšega in ekonomsko bolj učinkovitega trajnostnega gospodarjenja z gozdno posestjo

Pooblaščen koordinator za izvajanje regijske certifikacije gozdov PEFC

Egon Rebec